

## กระทู้ถามที่ ๒๘๓ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๒ เมษายน ๒๕๕๒

เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดราคาจำหน่ายพืชผลทางการเกษตร

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาปนายนกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

จากปัญหาราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ รัฐบาลใช้นโยบายรับจำนำทั้ง ลำไย ข้าว ข้าวโพด เป็นการช่วยเหลือเกษตรกรโดยการกำหนดราคาจำนำที่สูงกว่าราคาตลาด และรัฐบาลนำไปจำหน่ายในราคาที่ต่ำกว่าราคาจำนำ ซึ่งอาจมีการทุจริตของผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐและภาคเอกชน มีการลักลอบนำพืชผลทางการเกษตรจากประเทศข้างเคียงมาสวมสิทธิในการรับจำนำทำให้รัฐบาลต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการจำนวนมาก ในขณะที่เกิดภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ รัฐบาลจึงควรที่จะได้มีการวางหลักเกณฑ์ในการแก้ไขปัญหาให้ครบวงจร จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีเหตุผลในการกำหนดราคาจำนำพืชผลทางการเกษตรที่สูงกว่าราคาตลาดแล้วจำหน่ายในราคาต่ำกว่าราคาจำนำได้อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลมีแนวทางในการป้องกันปัญหาการนำพืชผลทางการเกษตรจากประเทศข้างเคียงมาสวมสิทธิเกษตรกรเพื่อเข้าร่วมโครงการรับจำนำพืชผลทางการเกษตรอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. การทำทะเบียนผู้ผลิตพืชผลทางการเกษตรเพื่อทราบปริมาณการผลิตในแต่ละฤดูกาลผลิตของพืชสำคัญ จะมีประโยชน์หรือปัญหาอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาอย่างไร หรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

วัชร เพชรทอง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร

## คำตอบกระทู้ถามที่ ๒๘๓ ร.

ของ นายวัชระ เพชรทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร  
เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดราคาจำหน่ายพืชผลทางการเกษตร

ข้าพเจ้า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ขอตอบกระทู้ถาม เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดราคาจำหน่ายพืชผลทางการเกษตร ของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑

ขอเรียนว่า การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้กำหนดเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในด้าน การตลาดเพื่อรักษาระดับราคาหรือยกระดับราคาสินค้าเกษตร โดยจะพิจารณาให้ความช่วยเหลือเมื่อเห็นว่าราคาที่เกษตรกรได้รับต่ำกว่าหรือมีแนวโน้มจะต่ำกว่าราคาเป้าหมาย และจะหยุดการให้ความช่วยเหลือเมื่อราคาตลาดสูงกว่าหรือคาดว่าจะสูงกว่าราคาเป้าหมาย ทั้งนี้ ราคาเป้าหมายที่กำหนดในแต่ละปีจะพิจารณาจากปัจจัยต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย ได้แก่ ๑) รายได้ของเกษตรกรที่ควรจะได้รับในปีนั้น โดยต้องคำนึงถึงผลผลิตรวม โดยเปรียบเทียบกับรายได้รวมของเกษตรกรที่เพาะปลูกสินค้าแต่ละชนิด และ ๒) ราคารายเดือนเฉลี่ยย้อนหลัง ๓ ปี ไม่รวมราคาที่สูงหรือต่ำผิดปกติ

นอกจากการพิจารณาโดยใช้ปัจจัยดังกล่าวในการกำหนดราคาที่จะให้ความช่วยเหลือแล้ว คณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) หรือหน่วยงานที่เสนอโครงการ ยังได้คำนึงถึงต้นทุนการผลิตของเกษตรกร ผลตอบแทนที่เกษตรกรควรจะได้รับ รวมทั้งภาวะเงินเฟ้อหรือค่าครองชีพที่สูงขึ้นในแต่ละปีมาประกอบการพิจารณาด้วย ซึ่งในช่วงไตรมาสที่ ๑ - ๓ ของปี ๒๕๕๑ ภาวะเศรษฐกิจโลกที่ผันผวนทำให้ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลายชนิดทั้งปื๊ย ยาปราบศัตรูพืช น้ำมันเชื้อเพลิง อุปกรณ์การเกษตรอื่น ๆ มีราคาสูงขึ้นมาก รัฐบาลชุดที่ผ่านมาจึงได้ปรับราคาจำหน่ายให้สูงขึ้น และสูงกว่าราคาตลาดทั่วไป แม้ว่ามาตรการรับจำหน่ายจะมีจุดอ่อนบางประการแต่รัฐบาลปัจจุบันมีความจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องจนถึงสิ้นสุดฤดูกาลผลิต อย่างไรก็ตาม ในปีการผลิต ๒๕๕๒/๒๕๕๓ รัฐบาลได้ปรับเปลี่ยนวิธีการช่วยเหลือเกษตรกรจากการใช้มาตรการรับจำหน่ายในราคาสูง ดังเช่นการดำเนินการของรัฐบาลชุดก่อนเป็นการประกันราคาให้เกษตรกร โดยราคาประกัน

ได้คำนึงถึงต้นทุนการผลิตของเกษตรกรและความต้องการของตลาด ขณะเดียวกันรัฐอาจจำเป็นต้องใช้มาตรการรับจํานําเสริมสำหรับเกษตรกรในรายที่ไม่สามารถเข้าระบบประกันราคาได้ไปอีกระยะหนึ่ง

สำหรับการระบายสินค้าเกษตรที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรของภาครัฐ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่พิจารณาการระบายจําหน่ายเป็นการเฉพาะ โดยให้สอดคล้องกับสถานการณ์การผลิตและการตลาดของสินค้าเกษตรชนิดนั้น ๆ ทั้งการกำหนดวิธีการจําหน่าย ราคา ปริมาณ และช่วงระยะเวลาระบายที่เหมาะสม โดยให้มีผลกระทบต่อระบบตลาดการค้าในภาพรวมน้อยที่สุด ทั้งนี้ ในการระบายจําหน่ายจะมีการนำเสนอและรายงานต่อหน่วยงานหรือคณะทำงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง เช่น คชก. คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ (กขช.) เป็นต้น อย่างไรก็ตามการบริหารจัดการระบายสินค้าเกษตรตามโครงการรับจํานําที่มีข้อจํากัดที่อาจเป็นเหตุทำให้ราคาประมูลขายต่ำกว่าราคารับจําหน่าย ได้แก่

๑. การระบายสินค้าตามโครงการมีขั้นตอนการดำเนินงานตามกฎหมายของภาครัฐ เป็นผลให้การระบายแต่ละครั้งต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการ ประกอบกับราคาสินค้าเกษตรจะมีการเคลื่อนไหวปรับตัวตามภาวะตลาดค่อนข้างรวดเร็วในแต่ละวันทำให้ผู้ซื้อมีความเสี่ยงในการกำหนดราคาประมูลซื้อที่เกิดจากการผันผวนของตลาดในระยะสั้น ระยะเวลาการเก็บ คุณภาพสินค้า ช่วงเวลาการเก็บเกี่ยว ผลผลิตฤดูใหม่ การขึ้นลงของอัตราแลกเปลี่ยน ตลอดจนราคาสินค้าเกษตรที่มีการนำเข้ามาเพื่อทดแทนผลผลิตในประเทศ เป็นต้น ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะมีผลกระทบต่อระดับราคาที่จะเสนอซื้อของผู้ประกอบการ

๒. วัตถุประสงค์ในการรับจําหน่ายผลผลิตทางการเกษตรเพื่อบริหารจัดการโดยชะลอผลผลิตที่จะออกสู่ตลาดมากในช่วงต้นฤดูให้มีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการของตลาดในแต่ละช่วงเวลา แต่โดยข้อเท็จจริง สินค้าเกษตรหลายชนิด เช่น ข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปาล์มน้ำมัน สามารถเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวผลผลิตออกสู่ตลาดได้เกือบตลอดปี จึงมีข้อจํากัดในการบริหารจัดการผลผลิตตามโครงการที่ต้องดำเนินงานด้วยความรัดกุมและรวดเร็วเพื่อมิให้มีผลกระทบต่อระดับราคาในฤดูถัดไป

### คำตอบข้อที่ ๒

ขอเรียนว่า ในการดำเนินการตามโครงการแทรกแซงตลาดหรือรับจําหน่ายผลผลิตทางการเกษตรรัฐบาลจะคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะตกแก่เกษตรกรโดยตรง ซึ่งจะมีมาตรการป้องกันการสวมสิทธิและ

การนำเข้าผลผลิตจากประเทศข้างเคียง โดยได้มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติไว้เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว เช่น

๑. กำหนดให้มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกสินค้าเกษตร จำนวนพื้นที่เพาะปลูกรวมทั้งปริมาณผลผลิตที่จะผลิตได้ และวงเงินรับจำหน่ายของเกษตรกรแต่ละราย

๒. กำหนดช่วงเวลาการนำเข้าสำหรับสินค้าเกษตรที่มีการทำสัญญาข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กำหนดให้มีการนำเข้าได้หลังจากที่ผลผลิตของเกษตรกรภายในประเทศหมดแล้ว เป็นต้น

๓. ออกประกาศห้ามมิให้มีการขนย้ายผลิตผลทางการเกษตรที่กำหนดให้เป็นสินค้าควบคุม โดยมีได้รับหนังสืออนุญาตโดยเฉพาะจังหวัดที่มีชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเป็นการป้องกันการลักลอบนำผลิตผลจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาสวมสิทธิจำหน่ายในโครงการของรัฐ เช่น กรณีข้าวมันสำปะหลัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

๔. แต่งตั้งคณะกรรมการบูรณาการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตร โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธาน เพื่อกำหนดนโยบาย มาตรการ แผนงาน เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรและอื่น ๆ นอกจากนี้ ได้ให้อำนาจคณะกรรมการชุดดังกล่าวในการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและปราบปรามการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรระดับพื้นที่ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

#### คำตอบข้อที่ ๓

ขอเรียนว่า การจัดทำทะเบียนเกษตรกรผู้ผลิตพืชผลทางการเกษตร เป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐบาล เพื่อให้ทราบข้อมูลด้านการผลิต ผลิตผลทางการเกษตร ทั้งจำนวนเกษตรกรพื้นที่ และปริมาณการผลิตของพืชผลแต่ละชนิด ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในการดูแลให้ความช่วยเหลือ ด้านการผลิต การตลาด การวางแผนจัดทำพื้นที่เกษตรเฉพาะ (zoning) รวมถึงการพิจารณาให้ความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ เช่น กรณีประสบภัยพิบัติและยังป้องกันการสวมสิทธิเกษตรกรได้อีกทางหนึ่งด้วย

อนึ่ง ในปีการผลิต ๒๕๕๓ รัฐบาลมีแนวนโยบายการประกันราคาขั้นต่ำแทนการใช้มาตรการแทรกแซงหรือรับจำหน่าย โดยใช้ข้อมูลจากทะเบียนเกษตรกรเป็นกรอบในการดำเนินการในกรณีเกิดปัญหาราคาคต่ำ ทะเบียนเกษตรกรช่วยให้ทราบถึงขอบเขตและสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหาที่จะเกิดขึ้น

การกำหนดมาตรการ ปริมาณความช่วยเหลือ และวงเงินที่ภาครัฐจะต้องดำเนินการ ทั้งนี้ ข้อมูล  
ในทะเบียนเกษตรกรจะต้องเป็นข้อมูลที่ทันสมัยของแต่ละปีการผลิต เพื่อให้สามารถวางแผนรับมือกับ  
สถานการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงการกำหนดมาตรการรองรับในปีต่อไปด้วย